

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

വിൽലൂർ നഡാദൂർ ശ്രീ ശ്രീനിധഃ കൃതിഷു

॥ ശ്രീ ഭദ്രാചലപഞ്ചാശത് ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ശ്രീ ഭദ്രാചലപഞ്ചാശത് ॥

കവിതാജിതകൽപോലികന്യകാകാന്തവക്ഷസേ ।

കരുണാദിഗുണാഢ്യായ കമലാനിധയേ നമഃ ॥

ഭവാബ്ധിമധ്യേ ഭ്രമതാഞ്ജനാനാം

ഭയം വിധൂൻവൻ പദഭക്തിഭാജാം ।

ഭദ്രാചലാഗ്രം പരിഭൂഷയൻ സൻ

ഭദ്രം വിധത്താം മമ രാമഭദ്രഃ ॥ 1 ॥

ഗോദാവരീമങ്കതലസ്ഥിതായൈ

സന്ദർശയൻ പുണ്യതമപ്രവാഹാം ।

പുരസ്സ്മിതാം പുണ്യജനൈർവിഹീനാം

പൂർവാനുഭൂതാം പുലിനാഭിരാമാം ॥ 2 ॥

ശ്രീരാമദാസേന സമാദരേണ

ദത്താനി ഹൃദ്യാനി വിഭൂഷണാനി ।

വഹന്നിജാംഗേ വദനേ ച മന -

സ്ഥിതം മദന്തഃ കുരുതേ വിഹാരം ॥ 3 ॥

സുദർശനം ലക്ഷ്മണമത്യുദാരം

പാർശ്വേ സ്ഫുരന്തം ഭയദം രിപുണാം ।

സന്ദർശയന്തം ധനുരാവഹന്തം

ശ്രീരാമഭദ്രം ശരണം ഗതോഽസ്മി ॥ 4 ॥

ഗോദാവരീസ്നാനവിധൂതപാപാൻ

അഭ്യാഗതാനാലയമണ്ഡപാന്തഃ ।

ആനന്ദയന്നാനതമൗലിഭാഗാൻ
ആത്മപ്രദാനേന വിഭൂർവിഭാതി || 5 ||

ആഗന്ധീ നിതരാമഹം കഥമയം
ഭദ്രാചലാധീശ്വരഃ
ആലോകം മയി പാതയേദിതി നഹി
ത്വം ചിന്തയാന്തസ്സദാ |
ആഗന്ധിൻയഹമസ്മി വത്സ ! നിതരാം
തസ്മിൻ പ്രഭൗ മാമസൗ
സമ്പശ്യൻ സഹ സീതയാ വിതനുതേ
രാമഃ പ്രസാദം മുഹൂഃ || 6 ||

“ആഗഃ കിം രചിതം ത്വയാ രഘുപതൗ
ഗോദാവരീദം വദ
സ്വാമിൻയംബ !” “ശൃണുഷ്യ വത്സ ! തദിദം
സീതാ ച നീതാ യദാ |
ദൃഷ്ടാ വേതി തദാ വദേതി രഘുരാട്
മാപ്യച്ഛദംഹോ ! മയാ
ദൃഷ്ടാ സേതി ന ദത്തമുത്തരമിതഃ
കോ വാപരാധോ മഹാൻ” || 7 ||

“കേനൈവം രചിതം ത്വയാ?” “നനു ഭിയാ
നകുതഞ്ചരാധീശ്വരാത്
ഗൃധ്രോ ഹന്ത ! ഭയം വിഹായ നിപുണഃ
കൃത്വാ രണം രക്ഷസാ |
ലബ്ധ്വാ ദുർലഭമുച്ചകൈഃ പദമഹോ !
ക്രീഡാം സ ധത്തേദ്യുനാ

തദ്യദ്വാ നര കാപി സാഹമഭവം
സംവഞ്ചിതാ സ്വാത്മനാ” || 8 ||

ക്രൂദ്ധോഽയം ഗത ഏവ മത്തഽഭുവ -
ശ്ലോകേന താന്തഃ പ്രഭുഃ
സാഽഹം പാപമഹോ വിധായ മഹിതം
തപ്താഽന്തരംഗേ ഭൃശം |
മത്പാഥഃകൃതമജ്ജനേന മുനിനാ
ശ്രീരാമദാസേന ച
പ്രീതാത്മാ ഭഗവാനിഹ സ്ഥിത ഇതി
ശ്രീമാൻ ഹി മാം പ്രേക്ഷതേ || 9 ||

“മധ്യേ തേ മുനിരാൺമുഖാസ്സമഭവൻ ത്വന്നീരക്ലൃപ്താപ്തവാഃ
മൻമധ്യേ ക ഇവാസ്തി” “സാഹമധുനാ മന്നീരക്ലൃപ്താപ്തവം |
ദക്ഷ്യത്യേഷ” ദയാനിധീ രഘുപതിസ്സീതാസമേതസ്സുഖം
ഭദ്രാഗന്ധ്യ ശിരോവിഹാരരസികശ്ചിന്താമിമാം തത്തുജ || 10 ||

ശ്രീരാമദാസോ രചിതപ്തവോഽഭുൻ -
മന്നീരപുരേ മഹനീയകീർതിഃ |
തതഃ പ്രസാദം മയി സംവിധത്തേ
മഹാനുഭാവോ മനുവംശദീപഃ || 11 ||

മയി സ്വപുൺയം കില സംഗമയു
മത്പാപമംഗീകൃതവാനിവായം |
അതോ ഹി കാരാഗൃഹവാസമുഖ്യം
അവാപ കൃച്ഛം നനു രാമദാസഃ || 12 ||

ശ്രീരാമദാസാർഥമയം മഹാത്മാ
തുരുഷ്കരാജന്യ ഗൃഹം പ്രവിശ്യ |

ഉച്ഛിഷ്ടമപ്യസ്യ കരേണ ധൃത്വാ

തം വാസദേശഞ്ച ചകാര ശുദ്ധം || 13 ||

സന്തീർയ മാം സാനുജ ഏഷ മത്ക -

നീരാധുനാ മാമനുലാം വിധായ |

പശ്യേതി സീതാം മയി സന്നിവേശ്യ

ഗിരൗ സ്ഥിതാം ഭാഗ്യപൂരീമയാസീത് || 14 ||

തതോ നിവൃത്തശ്ച വിഭുസ്തഥൈവ

മദംബു സംസ്പൃശ്യ മനോഹരാംഗഃ |

മഹീധരം ഭദ്രമിഹാരുരോഹ

ശ്രീരാമഭദ്രസ്തമിമം ഭജന്യ || 15 ||

ഗോദാവരി ! ത്വം മയി സമ്പ്രസന്നാ

മയാ കൃതം കിന്നു തപോ ന ജാനേ |

ഗോദാ വരാ ത്വം വരദാ ച ഗോദാ

ഗോദാവരീതി പ്രഥിതാ തതോസി || 16 ||

ജാനാമി സാ ത്വാം വധുവൂർസ്ഥിതസ്യ

ശ്രീരാമഭദ്രസ്യ ദിനേ ദിനേ ത്വം |

അംഗാശ്രയാം ശ്രീസുഷമാമനർഘാം

ആപീയ നേത്രേണ പവിത്രദേഹഃ || 17 ||

ശ്രീമഞ്ജുരായണകാവ്യകർതാ

വാൽമീകിരായണപാഠകസ്ത്വം |

ശ്രീരാമഭക്തസ്യ മഹാത്മനസ്ത്വം

പുത്രോസി ദത്തോ രഘുപുംഗവേന || 18 ||

ഗോദാവരി ! ശ്രീമതി ! വാരിതസ്തേ

നിവാരിതാസ്തമത്കലുഷേ ! നമസ്തേ |

പൂതോസ്ഥി തേ നീരക്യുതാവഗാഹാത്
നന്തും പ്രഭും യാമി മയി പ്രസീദ || 19 ||

ഘടാന്തരാവിശ്യ ഘടാദിനേതുഃ
സ്കന്ധേ നിവിഷ്ടാ ഗമനം വിധത്സേ |
തസ്യാഭിഷേകഞ്ച തതോ വിധായ
ശീതന്തമേനം സമയേ വദ ത്വം || 20 ||

മയാപി സ ത്വം കൃപയാ സ്വയാപി
ജാതാർദ്രഭാവസ്തമമും വിലോക്യ |
നിജം ജനം നാമ വിധായ നിത്യം
സംസാരതാപാത് പരിപാലയേതി || 21 ||

ഗോദാവരീതീർഥകൃതാഭിഷേകം
ജായാനുജാലങ്കൃതപാർശ്വഭാഗം |
ആലിംഗിതും വാഛരതി മാമകീനാ
മതിസ്ത്വസാ പങ്ക്തിമുഖസ്യ കിം നു ? || 22 ||

നാഹം ദശാസ്യഭഗിനീ ജനകാത്മജായാ -
സ്താപ്തം സഖീ തവ പദാംബുജധാരിണീതി |
തന്നാസ്തി ഭീതിരഥ മത്സവിധേ സദാ ത്വം
സീതായുതോ വസ തവാസ്തു സദാനുഭൂതിഃ || 23 ||

നിദ്രായുക്തനിജാനുജാതസഹിതാ
നിദ്രാവിഹീനാപ്തനുഭൂഃ
രുദ്രാകാരഖരാദിരാക്ഷസഹതൗ
സദ്രാജവംശോദിത ! |
മദ്രാമേതി സമാഗതാസ്തി സവിധം
സദ്രാമ ! സീതാസ്ത്രിയാ

ഭദ്രാഞ്ചത്ര വിധായ രക്ഷ ഭഗവൻ !

ഭദ്രാചലാധീശ്വര ! || 24 ||

“മാതഃ !” “വാതജ !” “കേന വാത്ത്രഭവതീ

രാമായ രക്ഷാഹൃതാം

സീതാം നാക്രമയത്?” “ഭയങ്കരമുഖാ -

ദ്ഭീതാ ഹി തസ്മാദഹം” |

“കാ ഭീതിസ്തവ ? കാർതവീര്യവനിതാ -

ശ്ലീനർമദാജീവനേ

ക്രീഡാവസ്തു വിധായ തദ്ബഹുമുഖം

നർമ ഹ്യകുർവൻ വരം” || 25 ||

“ധീരാസ്തഃ ഖലു കാർതവീര്യവനിതഃ

ശ്രീകാർതവീര്യശ്രയാഃ”

“ത്വം രാമം ന ഹി സംശ്രിതാ” “ശ്രിതവതീ

സീതാപി സാഭവേപത |

കാമം കാ നു തദാഹം?” “ഇത്യധി ! മനോ

ജാനാമി നോ കേന തേ

സീതാ ഹി ക്ഷമയാ സുതാത്ത്ര ജനിതാ

സാക്ഷാത് ക്ഷമേവാഭവത്” || 26 ||

ഗോദാ വരീയസ്യവനൗ സരിതസു

ഗോദാവരീതി ത്വമസി പ്രസിദ്ധാ |

ഗോശബ്ദവാച്യം സുഭഗം സമസ്തം

സ്നാനേന ലോകാസ്ത്വദമീ ലഭന്തേ || 27 ||

ഗോദാവരിത്വം സരിതാം ഭജന്തീം

സ്നാതാഞ്ജനാൻസ്ത്വം സരിതാം വരേതി |

വിധിർവിധത്തേ കിമസൗ വിധായ
 ഗോദാവരീത്യത്ര കിമാജുഹാവ ? || 28 ||

മാതാപ്സി ഗോദേതി വരീയസീ ത്വം
 സീതാപ്ഥ കന്യാ തവ തത്തുമേതത് |
 മാതാ യദീയാ ധരണീ കിലാപ്സീത്
 ശ്രീധൻവിനവ്യാഖ്യപുരേത്യത്ര ഗോദാ || 29 ||

സാ ച ക്ഷമാപ്തഭുദ്ധരണീ തദാനീം
 തഥൈവ സാ ത്വം ച സുയുക്തമേതത് |
 ഗോദാപ്സി ഗാം കേന വിഭാവദാനാ
 പ്രത്യുത്തരത്വേന ന യുക്തമേതത് || 30 ||

ത്വം വാതജാതോപ്സി പിതാ കഥം തേ
 സർവത്ര വൃത്തിം സതതം വിതൻവൻ |
 രാമായ നോ വേദയതി സ്ഥ സീതാം
 തത്തും വിചിന്തേത്യതദയേ ! മുനിസ്ത്യാഃ || 31 ||

“കാവേരീ സരിദേവ തേ ബഹുമതാ”
 “ഗോദാവരീദം കുതഃ?”
 “സാ ഹി ത്വത്സഹജാ” “കഥം നു?” “മരുതാ
 വൃദ്ധാ ഹി സാ ത്വം യഥാ” |
 “ഗോദേ ! മേ സ ഗുരുർദിവീഹ ഭൂവി സാ
 ഗോദാപ്സി സത്യം തഥാ”
 “ദക്ഷാ ഗീർഷു പരം ത്വമേവ ഹനുമൻ !
 രാമേണ തന്നന്ദിതഃ” || 32 ||

“ഗംഗാ സാപി സരിൻമണിസ്തവ തഥാ
 പുത്രീതി മന്യേത്യത്ര താം”

“ഗോദേ ! തത്കഥമംഗനാസു വിമുഖോ
യദ്ബ്രഹ്മചാര്യസ്മൃഹം” |

“ത്വം ശ്രീമച്ചരണോ ഹി തച്ചരണജാ
സാ ചേതി സങ്കീർത്തിതാ”

“ഗോദാവര്യസി ഗോഷു ഹന്ത ! നിതരാം
മാതസ്സമർമാ്സി തത്” || 33 ||

“ഗംഗാ സാ ചരണാത് പരം സമുദിതാ
മാതസ്ത്വയി ക്രീഡിതം

ശ്രീസീതാസഹിതസ്സലക്ഷ്മണ ഇഹ
സ്വാമീ വിതേനേ ന വാ?” |

“ആലിംഗം തു തതാന തേ” “മമ സക്യ -
ഷ്ഠിമാൻ പരം തേ്യസക്യത്

മാതസ്തേ മഹിമാ മഹാൻ തവ രസൈ -
രദ്യാപി സന്തുഷ്ടി” || 34 ||

ഏവം നാമ പരസ്പരം ഹനുമതോ ഗോദാവരീശ്രീനദീ -

ശ്രേഷ്ഠായാശ്ച ദിനേ ദിനേ വിജയതേ സംവാദലീലാ പരം |
യത്ര ശ്രീസരസാർഥസന്മുനിഗണൈരാനന്ദിതാ പാവനം
ഭദ്രാഭദ്രരപി മധ്യഭൂതലമിദം ഗോദാവരീതീരതഃ || 35 ||

ഗോദാവരീയം പരമാ തപോഭി -

ര്യത്പ്രാന്തതോ ഹന്ത ! ഹൃതസ്വഭാർയഃ |
ആനീയ താമങ്കഗതാം വിധായ
വീർയാധികഃ ക്രീഡതി യത്ര രാമഃ || 36 ||

ഭദ്രാചലാഗ്രേ പരമേ പവിത്രേ

വിദ്രാവിതാഭ്യാഗതപാപവർഗേ |

നിദ്രാവിഹീനോ നിതരാം സമിന്ധേ
ഭദ്രായ ഭൂയോ നിജസജ്ജനാനാം || 37 ||

പാപാനി ദൂരീകുരു മാമകാനി
താപാൻ ഹൃദന്തശ്ശമയാഭിജാതാൻ |
ശ്രീപാവമാനേരതിഹൃദ്യ ! രാമ !
മാം പാവനഞ്ചാപഗയാ നയ ത്വം || 38 ||

സാ സ്ത്രീ ധനം തത് സ ച മാന ഏവം
മാ മേ മനഃ ക്ലേശയ രാമഭദ്ര ! |
സ്ത്രീയാ സമേതോ നനു സീതയാ ത്വം
ധനം പരം മാനയ മാനസം മേ || 39 ||

നാമാചലേ നാമ മഹാവപുഷ്മാൻ
ശ്രീമാന്യസിംഹം പരിപൂജയൻ സൻ |
രാമാർഥമത്രാപ്യചലേ പുരസ്സൻ
കാമാൻ ദദദ്ഭാതി സമാഭിനന്ദുഃ || 40 ||

ഭദ്രേതരാണി മമ താനി സമാനി ദൂരേ
വിദ്രാവയൻ വിനതവാതസുതാഭിനന്ദു ! |
അദ്രാവിഹാതിസുഭഗേ വിഹൃതിം വിധത്സേ
ഭദ്രാഭിധാവതി ന ധാവതി മൻമനസ്ത്വത് || 41 ||

അങ്കേ മൈഥിലകന്യകാം നിജദയാം
മൂർതീക്യതാമുദ്യഹൻ
അത്കേ ലക്ഷ്മണമാത്മവീര്യമിവ തം
ശ്രീചാപബാണോജ്ജ്വലം |
അഗ്രേ പാവനശോഭനാമിതജലാം
പശ്യംശ്ച ഗോദാവരീം

അന്തസ്സന്തതമസ്തു മേ സ ഭഗവാൻ
ഭദ്രാചലാധീശ്വരഃ || 42 ||

ഗോദാവര്യഭിധാ നദീ പരിസരേ
പൂർണാ സദർണോദരൈഃ
മൗലൗ ശ്യാമലവാരിദോ രഘുപതി -
സ്തീതാതടിത്സംയുതഃ |
ഗാവോ ദുഗ്ധധരാതിപീവരവര -
സ്ത്വോധോദരാസ്സർവതഃ
സന്താപം മമ ശാന്തമാന്തരമസൗ
കൂർയാത് സ ഭദ്രാചലഃ || 43 ||

രാമേ സ്നാനം കൂർവതി കൃഷ്ണാ
സീതായാം ത്വം ഭാസി സുവർണാ |
അനയോർഭൂയോ നർമദതാ തേ
ഗോദാവര്യമവൈവം ത്രിനദീ || 44 ||

ഗോദാവരി ! ത്വാം ധരണീ വിലോക്യ
തരംഗിണീമാത്മസുതാവയസ്യാം |
ശ്രീധൻവിനവ്യേ നഗരേവതീർണാ
ഗോദേതി നാമാ്ജ്ജരതോ ബഭാര || 45 ||

ശീതാം യേന സ്പൃശതി ഭവതീം സ്നാനകാലേഷു രാമഃ
തേനൈവാസൗ കരജലഭൂവാ ഹന്ത രാത്രൗ കവാടം |
ഹൈദ്രാബാദ്ഭാഗ്യവനന്യപതേസ്താഡയാമാസ ഭാഗ്യം
തസ്യാവർണ്യം നഗരമപി തദ്യേന ഭാഗ്യാഭിധാനം || 46 ||

ദാസാർഥം ഭഗവാൻ തുരുഷ്കഭവനം
യാതോഽഥ രാത്രാവയം

ഭാത്രാ ഭൃത്യജനാകൃതിർയദഭവ -
 ദുത്ത്വാ ധനം നിർഗതഃ |
 യത്തച്ഛിന്തയതോ മമാന്തരധുനാ
 സന്താപഭാരോ മഹാൻ
 കിം കുർവേ നു തദാ ബിഡാലശിശുര -
 പ്യാസം ന തദുർശനഃ || 47 ||

മേധാവി സ തുരുഷ്കഭൂപതിരഭൂത് സത്യം യതഃ പർവതേ
 സർമ്മ സ്വം രചയൻ തമാവിധമയം യത് പർവതാനാം പതിം |
 തസ്മിന്നാമ ദദർശ രാമമനഘം ദേവം സ്വയം സംഗതം
 ഭദ്രാഖ്യാധരപർവതാദുപഗതം ശ്രീരാമദാസപ്രിയം || 48 ||

അങ്കേ കൃത്വാ സ സീതാം മമ ഹൃദയസഖീം
 ദേവതാം പ്രാണഭൂതാം
 ലങ്കേശോഽഗാദുശാസ്യസ്സ്പുരദതിഭയദ്യുഗ് -
 വിംശതിഃ കമ്പദോ മേ |
 കങ്കേശേ മോദസംഘപ്രദ ഇഹ പുനര -
 പ്യാഗതസ്താം കിലേമാം
 അങ്കേ കൃത്വാ സമിന്ധേ രഘുപതിരനഘോ
 ജാനകീം രാമഭദ്രഃ || 49 ||

സീതായാം ഹാ ! ഹൃതായാം ഭഗവതി ച ഗതേ
 സാനുജേ മത്തടസ്ഥോ
 ദേശശ്ശൂന്യോ ഹൃദഭദ്രോ നിഖിലജനദ്യുശാം
 ശോകദോ യസ്സ ഏവ |
 തസ്മിൻ സീതാസമേതേ നിജസഹജയുതേ
 ശൈലമൗലൗ നിവിഷ്ടേ

സോഽയം ഭദ്രാചലസ്തന്നചലമിഹ പദേ
ഭദ്രമേവം വിധത്തേ || 50 ||

ഇത്ഥം ഗോദാവരീയം സരിദമിതരസാ -
സ്തന്നപൂർണാ തരംഗൈഃ
നൃത്തം വൃക്തം വിധത്തേ കലയതി സതതം
തദ്ഭവൈശ്ശബ്ദജാലൈഃ |
ആലോകാരാവമസ്തൈ രഘുകുലമണയേ
തേന സേയം ച സോഽയം
സാകം ലോകേന നിത്യം ജയതു സുഖപദേ
ഭദ്രദേ ഭദ്രശൈലേ || 51 ||

ദ്യാവാപൃഥിവ്യോശ്ശുഭദോ ഹി ശൈല -
സ്തിഷ്ഠൻ പൃഥിവ്യാം ദിവമാത്മശീർഷ്ണാ |
ആക്രമ്യ വക്ത്രീവ നിജസ്വരൂപം
ലോകസ്യ ച ക്ഷേമവിധാനദക്ഷം || 52 ||

ഭദ്രാചലാധീശ്ചരസംസ്തുതിഃ ശ്രീ -
ഗോദാവരീതീരവിഹാരഭാജാ |
തേനൈവ രാമേണ കൃതൈഷ ദാത്രി
ശ്രീശ്രീനിധിസ്തത്ര തു ലേഖിനീവ || 53 ||

സ്യാലേന വിത്തപരിവഞ്ചിതമാനസസ്യ
ബാലേന കോസലഭുവഃ പരിപാലിതസ്യ |
കാലേന രാക്ഷസഗണസ്യ കൃതിഃ കിലേയം
ജാലേന ഹൃദ്യവചസാം പരിമണ്ഡിതാംഗീ || 54 ||

ഭദ്രാവനീധരശിരോവരഭൂഷണസ്യ
നിദ്രാധരാനുജനിശാചരനേത്യുജേതഃ |

വിദ്രാവിതാനതഭയങ്കരപാപരാശഃ

ഭദ്രായ പഞ്ച ദശകാനി ഭവന്തു വക്തൃഃ || 55 ||

|| ഇതി ശ്രീ ഭദ്രാചലപഞ്ചാശത് സമാപ്താ ||